

Isobutyl acetate

Nummer for version: GHS 1.0

Dato for udstedelse: 17.10.2019

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden

1.1 Produktidentifikator

Identifikation af stoffet	Isobutyl acetate
Registreringsnummer (REACH)	disse oplysninger foreligger ikke
CAS-nummer	110-19-0
Alternativt navn/alternative navne	2-methylpropyl acetate
Artikelnummer	A0216407

1.2 Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

Relevante identificerede anvendelser	Generel anvendelse
--------------------------------------	--------------------

1.3 Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

Chemos GmbH & Co. KG
 Sonnenring 7
 84032 Altdorf
 Tyskland

Telefon: +49 871-966346-0
 Fax: +49 871-966346-13
 e-mail: chemos@chemos.de
 Hjemmeside: <http://www.chemos.de/>

e-mail (kompetent person) chemos@chemos.de

1.4 Nødtelefon

Nødopkaldstjeneste +49 89 1 92 40

Giftkontrolcenter				
Land	Navn	Postnummer/by	Telefon	Fax
Danmark	Clinic of Occupational Medicine	2400 Copenhagen NV	+45 35 316 060	

PUNKT 2: Fareidentifikation

2.1 Klassificering af stoffet eller blandingen

Klassificering i henhold til forordning (EF) nr. 1272/2008 (CLP)

Punkt	Fareklasse	Kategori	Fareklasse og -kategori	Faresætning
2.6	brandfarlig væske	2	Flam. Liq. 2	H225
3.8D	specifik målorgantoksicitet - enkelt eksponering (narkotiske virkninger, dødsighed)	3	STOT SE 3	H336

Den fulde ordlyd af forkortelser: se PUNKT 16.

De vigtigste fysisk-kemiske, sundhedsmæssige og miljømæssige skadevirkninger og symptomer
 Produktet er brændbart og kan antændes af potentielle antændelseskilder.

2.2 Mærkningselementer

Isobutyl acetate

Nummer for version: GHS 1.0

Dato for udstedelse: 17.10.2019

Mærkning i henhold til forordning (EF) nr. 1272/2008 (CLP)

- Signalord fare

- Piktogrammer

GHS02, GHS07

- Faresætninger

H225 Meget brandfarlig væske og damp.
H336 Kan forårsage sløvhed eller svimmelhed.

- Sikkerhedssætninger

P210 Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt.
P261 Undgå indånding af pulver/røg/gas/tåge/damp/spray.
P312 Kontakt GIFTLINJEN/læge i tilfælde af ubehag.
P370+P378 Ved brand: anvend sand, kuldioxid eller brandslukker til brandslukning.
P403+P233 Opbevares på et godt ventileret sted. Hold beholderen tæt lukket.
P403+P235 Opbevares på et godt ventileret sted. Opbevares køligt.
P501 Indholdet/holderen bortskaffes i industrielt forbrændingsanlæg.

- Supplerende fareoplysninger

EUH066 Gentagen kontakt kan give tør eller revnet hud.

2.3 Andre farer

Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

Ifølge resultaterne af vurderingen af dette stof er det ikke et PBT- eller et vPvB-stof.

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer**3.1 Stoffer**

Stoffets navn	Isobutyl acetate
Identifikatorer	
CAS-nr.	110-19-0
EF-nr.	203-745-1
Molekylær formel	C6H12O2

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger**4.1 Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger**

Generelle bemærkninger

Efterlad ikke ofret alene. Fjern ofret fra farezonen. Sørg for, at personen er varm, ikke bevæger sig og er tildækket. Tilsmudset tøj tages straks af. I alle tilfælde af tvivl, eller hvis symptomer vedvarer, søges læge. I tilfælde af bevidstløshed placeres personen i hvilestilling. Giv aldrig noget i munden.

Efter indånding

Hvis vejrtrækningen er uregelmæssig eller stoppet, søges øjeblikkeligt lægehjælp, og førstehjælp begyndes. Sørg for frisk luft.

Efter hudkontakt

Vask med rigeligt sæbe og vand.

Isobutyl acetate

Nummer for version: GHS 1.0

Dato for udstedelse: 17.10.2019

Efter øjenkontakt

Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylning. Skyl grundigt med rent, frisk vand i mindst 10 minutter og åbn øjnene godt op.

Efter indtagelse

Skyl munden med vand (kun hvis personen er ved bevidsthed). Fremkald IKKE opkastning.

4.2 Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Narkotiske virkninger.

4.3 Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

ingen

PUNKT 5: Brandbekæmpelse**5.1 Slukningsmidler**

Egnede slukningsmidler

Vandspraystråle, Alkoholbestandigt skum, BC-pulver, Carbondioxid (CO₂)

Uegnede slukningsmidler

Vandstråle

5.2 Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

I tilfælde af utilstrækkelig ventilation og/eller ved brug kan brandbare/eksplosive damp-luftblandinger dannes. Opløsningsmiddeldampe er tungere end luft og spredes langs gulvet. Det kan navnlig forventes, at der er brændbare stoffer eller blandinger til stede i områder, som ikke ventileres, f.eks. uventilerede underjordiske områder som gruber, kanaler og skakte.

Farlige forbrændingsprodukter

Carbonmonoxid (CO), Carbondioxid (CO₂)

5.3 Anvisninger for brandmandskab

Undgå at indånde røgen ved brand eller eksplosion. Afstem brandbekæmpelsen efter omgivelserne. Lad ikke brandslukningsvand løbe ned i afløb eller vandløb. Opsaml forurenede brandslukningsvand separat. Træf normale foranstaltninger mod brand og bekæmp den på en fornuftig afstand.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld**6.1 Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer**

For ikke-indsatspersonel

Flyt personen i sikkerhed.

For indsatspersonel

Brug vejrtrækningsapparat hvis udsat for dampe/støv/tåge/gasser.

6.2 Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Holdes væk fra afløb, overfladevand og grundvand. Opsaml forurenede vaskevand og bortskaf det.

6.3 Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

Råd om, hvordan spild inddæmmes

Tildækning af afløb

Råd om, hvordan der renses op efter spild

Tørres op med absorberende materiale (f.eks. klud, fleece). Udslip opsamles: savsmuld, kiselgur (diatomit), sand, universelt bindemiddel

Isobutyl acetate

Nummer for version: GHS 1.0

Dato for udstedelse: 17.10.2019

Egnede inddæmningsteknikker

Brug af absorberende materiale.

Andre oplysninger om spild og udslip

Placeres i egnede beholdere til bortskaffelse. Udluft det berørte område.

6.4 Henvisning til andre punkter

Farlige forbrændingsprodukter: se punkt 5. Personlige værnemidler: se punkt 8. Materialer, der skal undgås: se punkt 10. Forhold vedrørende bortskaffelse: se punkt 13.

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring**7.1 Forholdsregler for sikker håndtering**

Anbefalinger

- Foranstaltninger til at undgå brand og aerosol- og støvdannelse

Anvend lokal og almen ventilation. Undgåelse af tændkilder. Holdes væk fra antændelseskilder - Rygning forbudt. Træf foranstaltninger mod statisk elektricitet. Må kun bruges på steder med god ventilation. På grund af eksplosionsfare skal damp-lækage i kældre, røgkanaler og kanaler forhindres. Beholder og modtageudstyr jordforbindes/potentialudlignes. Anvend eksplosionssikkert elektrisk/ventilations-/lys-/udstyr. Anvend kun værktøj, som ikke frembringer gnister.

- Specifikke anvisninger/oplysninger

Det kan navnlig forventes, at der er brændbare stoffer eller blandinger til stede i områder, som ikke ventileres, f.eks. uventilerede underjordiske områder som gruber, kanaler og skakte. Dampene er tungere end luft, spredes langs gulvet og kan danne eksplosive blandinger med luft. Dampene kan danne eksplosive blandinger med luft.

Råd om generel hygiejne

Vask hænder efter håndtering. Undlad at spise, drikke og ryge i arbejdsområderne. Tag forurenede tøj og personlige værnemidler af, inden man bevæger sig ind i et område, hvor der spises. Opbevar aldrig mad eller drikkevarer i nærheden af kemikalier. Opbevar aldrig kemikalier i beholdere, der som regel anvendes til mad og drikkevarer. Må ikke opbevares sammen med fødevarer, drikkevarer og foderstoffer.

7.2 Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed

Håndtering af forbundne risici

- Eksplosiv atmosfære

Emballagen skal holdes tæt lukket og opbevares på et godt ventileret sted. Anvend lokal og almen ventilation. Opbevares køligt. Beskyttes mod sollys.

- Brandfare

Holdes væk fra antændelseskilder - Rygning forbudt. Holdes væk fra varme/gnister/åben ild/varme overflader. Rygning forbudt. Træf foranstaltninger mod statisk elektricitet. Beskyttes mod sollys.

- Krav til ventilation

Anvend lokal og almen ventilation. Beholder og modtageudstyr jordforbindes/potentialudlignes.

- Egnede emballage

Det er kun tilladt at benytte emballager, som er godkendt (f.eks. iht. ADR).

7.3 Særlige anvendelser

Se punkt 16 for en generel oversigt.

Isobutyl acetate

Nummer for version: GHS 1.0

Dato for udstedelse: 17.10.2019

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

8.1 Kontrolparametre

Disse oplysninger foreligger ikke.

Værdier for menneskets sundhed

Relevante DNEL- og andre tærskelværdier				
Endpunkt	Tærskelværdi	Beskyttelsesmål, eksponeringsvej	Anvendt i	Eksponeringstid
DNEL	300 mg/m ³	menneske, indånding	industriarbejder	kroniske systemiske virkninger
DNEL	600 mg/m ³	menneske, indånding	industriarbejder	akutte systemiske virkninger
DNEL	300 mg/m ³	menneske, indånding	industriarbejder	kroniske lokale virkninger
DNEL	600 mg/m ³	menneske, indånding	industriarbejder	akutte lokale virkninger
DNEL	10 mg/kg kropsvægt/dag	menneske, dermal	industriarbejder	kroniske systemiske virkninger
DNEL	10 mg/kg kropsvægt/dag	menneske, dermal	industriarbejder	akutte systemiske virkninger

Miljøværdier

Relevante PNEC- og andre tærskelværdier				
Endpunkt	Tærskelværdi	Organisme	Delmiljø	Eksponeringstid
PNEC	0,17 mg/l	vandorganismer	ferskvand	kortvarigt (enkelt tilfælde)
PNEC	0,017 mg/l	vandorganismer	havvand	kortvarigt (enkelt tilfælde)
PNEC	200 mg/l	vandorganismer	spildevandsbehandlingsanlæg (STP)	kortvarigt (enkelt tilfælde)
PNEC	0,877 mg/kg	vandorganismer	ferskvandssediment	kortvarigt (enkelt tilfælde)
PNEC	0,088 mg/kg	vandorganismer	havvandssediment	kortvarigt (enkelt tilfælde)
PNEC	0,075 mg/kg	jordorganismer	jord	kortvarigt (enkelt tilfælde)

8.2 Eksponeringskontrol

Egnede foranstaltninger til eksponeringskontrol

Almen ventilation.

Individuelle beskyttelsesforanstaltninger (personlige værnemidler)

Beskyttelse af øjne/ansigt

Brug beskyttelsesbriller/ansigtsskærm.

Beskyttelse af hud

- Beskyttelse af hænder

Brug egnede beskytteshandsker. Kemiske beskytteshandsker, som er testet i henhold til EN 374, er egnede. Kontroller tæthed/gennemtrængelighed før anvendelse. Hvis handskerne skal bruges igen, skal de rengøres, inden de tages af, og luftes grundigt. Til specielle formål anbefales det at kontrollere beskytteshandskernes modstandsdygtighed over for kemikalier i samarbejde med producenten af disse handsker.

- Andre beskyttelsesforanstaltninger

Tillad perioder til hudregenerering. Forebyggende hudbeskyttelse (beskyttende creme/salve) anbefales. Vask hænderne grundigt efter brug.

Isobutyl acetate

Nummer for version: GHS 1.0

Dato for udstedelse: 17.10.2019

Åndedrætsværn

Ved utilstrækkelig udluftning anvendes åndedrætsværn.

Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet

Skal indesluttet forsvarligt for at undgå miljøforurening. Holdes væk fra afløb, overfladevand og grundvand.

PUNKT 9: Fysisk-kemiske egenskaber
9.1 Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber
Udseende

Fysisk tilstand	flydende
Farve	diverse
Lugt	karakteristisk

Andre sikkerhedsparametre

pH-værdi	ikke bestemt
Smeltepunkt/frysepunkt	<-90 °C
Begyndelseskogepunkt og kogepunktsinterval	117 °C ved 1.013 hPa
Flammepunkt	22 °C ved 1.013 hPa
Fordampningshastighed	ikke bestemt
Antændelighed (fast stof, luftart)	ikke relevant, (væske)
Ekspløsningsgrænser	ikke bestemt
Damptryk	21 hPa ved 20 °C
Massefylde	871 kg/m ³ ved 20 °C
Dampmassefylde	disse oplysninger foreligger ikke

Opløselighed(er)

- Vandopløselighed	5,6 g/l ved 20 °C
--------------------	-------------------

Fordelingskoefficient

- n-oktanol/vand (log KOW)	2,3 (pH-værdi: 7, 25 °C) (ECHA)
Selvantændelsestemperatur	430 °C ved 1.019 hPa (ECHA)

Viskositet

- Dynamisk viskositet	0,699 mPa s ved 20 °C
-----------------------	-----------------------

Isobutyl acetate

Nummer for version: GHS 1.0

Dato for udstedelse: 17.10.2019

Eksplorative egenskaber	ingen
Oxiderende egenskaber	ingen

9.2 Andre oplysninger

Overfladespænding	62,5 ^{mN} / _m (20 °C) (ECHA)
Indhold af opløsningsmidler	100 %

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet**10.1 Reaktivitet**

Vedrørende materialer, der skal undgås: se nedenstående "Forhold, der skal undgås" og "Materialer, der skal undgås". Det er et reaktivt stof. Blandingen indeholder reaktivt stof/reaktive stoffer. Risiko for tænding.

Ved opvarmning:

Risiko for tænding

10.2 Kemisk stabilitet

Se nedenstående "Forhold, der skal undgås".

10.3 Risiko for farlige reaktioner

Ingen kendte farlige reaktioner.

10.4 Forhold, der skal undgås

Holdes væk fra varme/gnister/åben ild/varme overflader. Rygning forbudt.

Anbefalinger til hindring af brand eller eksplosion

Anvend eksplosionssikkert elektrisk/ventilations-/lys-/udstyr. Anvend kun værktøj, som ikke frembringer gnister. Træf foranstaltninger mod statisk elektricitet.

10.5 Materialer, der skal undgås

Brandnærende

10.6 Farlige nedbrydningsprodukter

Farlige nedbrydningsprodukter, der med rimelighed kan forventes som følge af anvendelse, opbevaring, spild og opvarmning, er ikke kendte. Farlige forbrændingsprodukter: se punkt 5.

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger**11.1 Oplysninger om toksikologiske virkninger****Klassificering i henhold til GHS (1272/2008/EF, CLP)**

Akut toksicitet

Klassificeres ikke som akut toksisk.

Hudætsning/hudirritation

Klassificeres ikke som hudætsende/hudirriterende.

Alvorlige øjenskader/øjenirritation

Klassificeres ikke som fremkaldende alvorlig øjenskade eller øjenirritation.

Luftvejssensibilisering eller hudsensibilisering

Klassificeres ikke som respiratorisk sensibiliserende stof eller hudsensibiliserende stof.

Isobutyl acetate

Nummer for version: GHS 1.0

Dato for udstedelse: 17.10.2019

Kimcellemutagenicitet

Klassificeres ikke som kimcellemutagen.

Carcinogenicitet

Klassificeres ikke som carcinogen.

Reproduktionstoksicitet

Klassificeres ikke som et reproduktionstoksisk stof.

Specifik målorgantoksicitet, enkel eksponering

Kan forårsage sløvhed eller svimmelhed.

Specifik målorgantoksicitet, gentagen eksponering

Klassificeres ikke som specifikt målorgantoksisk (gentagen eksponering).

Aspirationsfare

Klassificeres ikke som forbundet med aspirationsfare.

Andre oplysninger

Gentagen kontakt kan give tør eller revnet hud.

PUNKT 12: Miljøoplysninger

12.1 Toksicitet

Klassificeres ikke som farlig for vandmiljøet.

Bionedbrydning

Stoffet er let bionedbrydeligt. Blandingsens relevante stoffer er let bionedbrydelige.

12.2 Persistens og nedbrydelighed

Nedbrydningsproces		
Proces	Halveringstid	Tid
iltsvind	60 %	5 d

12.3 Bioakkumuleringspotentiale

Data foreligger ikke.

n-oktanol/vand (log KOW)	2,3 (pH-værdi: 7, 25 °C) (ECHA)
--------------------------	---------------------------------

12.4 Mobilitet i jord

Data foreligger ikke.

12.5 Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

Data foreligger ikke.

12.6 Andre negative virkninger

Data foreligger ikke.

Isobutyl acetate

Nummer for version: GHS 1.0

Dato for udstedelse: 17.10.2019

PUNKT 13: Bortskaffelse

13.1 Metoder til affaldsbehandling

Oplysninger med relevans for affaldsbehandling

Genvinding eller regenerering af opløsningsmidler.

Oplysninger med relevans for udledning af spildevandet

Må ikke tømmes i kloakfløb. Undgå udledning til miljøet. Se særlig vejledning/leverandørbrugsanvisning.

Affaldsbehandling for beholdere/emballage

Det er farligt affald; det er kun tilladt at benytte emballager, som er godkendt (f.eks. iht. ADR). Helt tørt emballage kan genanvendes. Forurenede emballage skal håndteres på samme måde som stoffet selv.

Bemærkninger

Tag hensyn til gældende nationale eller regionale bestemmelser. Affald skal sorteres i kategorier, som kan håndteres særskilt af de lokale eller nationale affaldshåndteringsanlæg.

PUNKT 14: Transportoplysninger

- 14.1 UN-nummer** ikke tilskrevet
- 14.2 UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)** ikke tilskrevet
- 14.3 Transportfareklasse(r)** ikke tilskrevet
- 14.4 Emballagegruppe** ikke tildelt til en emballagegruppe
- 14.5 Miljøfarer** ikke miljøfarlig iht. forordningerne om farligt gods
- 14.6 Særlige forsigtighedsregler for brugeren**
Bestemmelserne for farligt gods (ADR) skal overholdes på området.
- 14.7 Bulktransport i henhold til bilag II til MARPOL og IBC-koden**
Det er ikke hensigten at gennemføre bulktransport.

Oplysninger om hver af FN-modelbestemmelserne (UN Model Regulations)

Transport med jernbane eller ad vej eller indre vandveje af farligt gods (ADR/RID/ADN)

ikke tilskrevet

International Maritime Dangerous Goods Code (IMDG-koden)

ikke tilskrevet

Den Internationale Organisation for Civil Luftfart (ICAO-IATA/DGR)

ikke tilskrevet

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

15.1 Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

Relevante bestemmelser fra Den europæiske Union (EU)

Decopaints-direktiv (Europa, 2004/42/EF)

VOC-indhold	100 %
-------------	-------

Isobutyl acetate

Nummer for version: GHS 1.0

Dato for udstedelse: 17.10.2019

Direktiv om industriemissioner (VOC'er, 2010/75/EU)

VOC-indhold	100 %
-------------	-------

15.2 Kemikaliesikkerhedsvurdering

Ingen kemikaliesikkerhedsvurdering er blevet gennemført for dette stof.

PUNKT 16: Andre oplysninger

Forkortelser og akronymer

Fork.	Forklaring af anvendte forkortelser
ADN	Accord européen relatif au transport international des marchandises dangereuses par voies de navigation intérieures (Den europæiske overenskomst om international transport af farligt gods ad indre vandveje)
ADR	Accord européen relatif au transport international des marchandises dangereuses par route (Den europæiske overenskomst om international transport af farligt gods ad vej)
CAS	Chemical Abstract Service (database med en fortegnelse over kemiske forbindelser)
CLP	Forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger
DGR	Dangerous Goods Regulations (forordning om farligt gods, se IATA/DGR)
DNEL	Derived No-Effect Level (afledt nuleffektniveau)
EF-nr.	EF-fortegnelsen (EINECS, ELINCS og NLP-fortegnelsen) er kilden til det syv-cifrede EF-nummer, en identifikator for markedsførte kemiske stoffer inden for EU (Den europæiske Union)
EINECS	European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances (den europæiske fortegnelse over markedsførte kemiske stoffer)
ELINCS	European List of Notified Chemical Substances (den europæiske liste over anmeldte stoffer)
GHS	"Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals" "Globalt Harmoniseret System til Klassificering og Mærkning af Kemikalier", udviklet af FN
IATA	International Air Transport Association (den internationale organisation for luftfart)
IATA/DGR	Forordning om transport af farligt gods (DGR) via lufttransport (IATA)
ICAO	International Civil Aviation Organization (den internationale organisation for civil luftfart)
IMDG	International Maritime Dangerous Goods Code (den internationale kode for søtransport af farligt gods)
MARPOL	Konventionen om forebyggelse af forurening fra skibe (fork. for "marine pollutant")
NLP	No-Longer Polymer
PBT	Persistent, Bioakkumulerende og Toksisk
PNEC	Predicted No-Effect Concentration (beregnet nuleffekt-koncentration)
REACH	Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals (registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier)
RID	Règlement concernant le transport International ferroviaire des marchandises Dangereuses (forordning om international transport af farligt gods ad jernbane)
VOC	Volatile Organic Compounds (flygtige organiske forbindelser)
vPvB	Very Persistent and very Bioaccumulative (meget persistent og meget bioakkumulativ)

Henvisninger til den vigtigste faglitteratur og de vigtigste datakilder

Forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger. Forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH), ændret ved 2015/830/EU.

Isobutyl acetate

Nummer for version: GHS 1.0

Dato for udstedelse: 17.10.2019

Transport med jernbane eller ad vej eller indre vandveje af farligt gods (ADR/RID/ADN). International Maritime Dangerous Goods Code (IMDG-koden). Forordning om transport af farligt gods (DGR) via lufttransport (IATA).

Fortegnelse over de vigtigste sætninger (kode og fuldstændig ordlyd som beskrevet i kapitel 2 og 3)

Kode	Tekst
H225	Meget brandfarlig væske og damp.
H336	Kan forårsage sløvhed eller svimmelhed.

Ansvarsfraskrivelse

Disse oplysninger er baseret på vores nuværende viden. Dette SDS er udarbejdet for og gælder udelukkende for dette produkt.